

Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirəcini bəyan edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin apardığı siyaset nəticəsində respublikamız siyasi-iqtisadi və mədəni mərkəz, global enerji və nəqliyyat layihələrinin təşəbbüskarı və fəal iştirakçı kimi tanınır. Bu illər ərzində Azərbaycanda bütün sahələr yenilənilər, müasirləşib. Ən başlıcası, insanların həyat səviyyəsi dəyişib, əhalinin rifahı daha da yaxşılaşdır, həyatımızın bütün sahələri yeni, modern əsaslarla qurulub. Bütün sahələrdə həyata keçirilən layihələr Azərbaycanın hər bir bölgəsində turizm üçün geniş imkanlar açıb. Ölkəmizin flora və faunası, zəngin tarixi mədəniyyət abidələri turistlər üçün maraq kəsb etdiyindən bura səfər edənlərin sayı nazərəçarpacaq dərəcədə artıb.

30 ilə yaxın erməni işğali altında olan torpaqlarımızın da turizm potensialı genişdir. 44 gün davam edən Vətən müharibəsində işgalçı Ermənistən üzərində parlaq qələbə işğal altındakı tarixi torpaqlarımızın azad olunmasını təmin etmiş oldu. Bu gün işğaldan azad olmuş Ağdam, Füzuli, Cəbrayıllı kimi rayonların turizm potensialı böyükdür. Bu ərazilərdə aparılacaq abadlıq-quruculuq işləri turistlərin diqqətini həmin məkanda



olan flora və faunaya, mədəniyyət abidələrinə cəm edəcək. Şuşa, Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli rayonlarının ərazilərindəki türbələr, məscidlər, məbədlər, Qafqaz Albaniyasına məxsus abidələr və s. daş yaddaşa əvvəlib. Ermenilərin qurbanına əvvələn abidələrimiz bərpə və temir edilərək, yeni həyatlarına qovuşurlar. Əminliklə vurğulayaq ki, Şuşada Tarix Muzeyi, Daş Sənətkarlığı Muzeyi, Dərman Bitkiləri Muzeyi, Mir Möhsün Nəvvabın ev muzeyi və s. məkanlar coxşaklı turistlərin ziyarətgahına əvviləcək. Bu onu deməyə əsas verir ki, yaxın zamanlarda Azərbaycanın turizm məkanlarının coğrafiyası daha da genişlənəcəkdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində qeyd edib ki, biz Hadrutu beynəlxalq mədəniyyət və turizm mərkəzinə əvvələnəcək. Bu gün artıq qəsəbənin tarixi hissəsində mərkəzi məhəllənin bərpası və abadlaşdırılması nəzərdə tutulub. Hadrutun tarixi hissəsində bərpə və konservasiya işləri çərçivəsində ilk dövrde Qafqaz Albaniyasının tarixi-mədəni əsasını aid məbədin, onun yanındaki üç tikilinin bərpası, həmin ərazinin abadlaşdırılması planlaşdırılır. Məhz bu hissədə bərpə və konservasiya işləri gələcəkdə Hadrutda aparılacaq tarixi tikililərin bərpə işləri üçün ilk təcrübə olacaq və digər işlər bu təcrübəyə əsaslanaraq aparılacaq. Məbəd sonuncu dəfə 1621-ci ildə bərpə olunub. Bu məbədin divarlarında dəha qədim dövrə tikilmiş abidənin daşlarından istifadə edilib. Buna görə də Qafqaz Albaniyası dövründə aid məbəd və onun ətrafında Dövlət Turizm Agentliyi tərefindən bərpə və abadlaşdırma işləri görülməzdən əvvəl burada elmi-tədqiqat və arxeoloji qazıntıların aparılması nəzərdə tutulur. Çünkü işğal dövründə Hadrutda olan bir sıra abidələr kimi, bu məbədin də tarixi mənşeyinə ermənilər tərefindən müdaxilələr edilib.

Yerli əhəmiyyətli memarlıq abidəsi kimi rəsmi olaraq dövlət mühafizəsinə götürülən məbəd kompleksinin ərazisində onlarla qəbir daşı yerləşir. Bununla əlaqədar ərazinin arxeoloji cəhətdən tədqiq edilməsinə ehtiyac yaranır. Hadrutun mərkəzi hissəsində yerləşən tarixi mülkü bərpə edilərək,

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun turizm imkanları

Cəbrayıllı istiqamətlərinə əlavə qüvvə göndərməsi üçün mühüm bir ərazi idi. Lakin müzəffər Azərbaycan Ordusunun planlı və peşəkar əməliyyatı erməniləri cəbhənin hər bir istiqamətində möglüb etdiyi kimi, Hadrutda da darmadağın olmasına getirib çıxardı. Müzəffər Ali Baş Komandanımızın dəmir iradəsi və uğurlu "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə qısa bir zamanda işğaldə olan torpaqlarımız azad olundu. Xalq-Ordu-Lider birliliyi sayesində bu Qələbəni qazanmış olduq. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dediyi kimi, Hadrut əməliyyatı dünən hər elmində xüsusi yer tutacaq.

Müharibə bitdiğindən sonra abadlıq-quruculuq işləri qısa bir zamanda süreləndi. Hadrutda da böyük bir canlanma müşahidə olunur, Hadrutun bərpası işlərinə start verilib. Hadrutun tarixi hissəsi yenidən qurulur. Hadrutun tarixi hissəsi yenidən qurulur.

"BİZ HADRUTU BEYNƏLXALQ"



Turizm Məlumat Mərkəzi kimi fəaliyyət göstərməsi nəzərdə tutulur. Mərkəzdə Hadrut gələn ilk turist qruplarına qəsəbə və ətraf kəndlərdəki turizm obyektləri haqqında məlumat veriləcək.

TURİZM ÜÇÜN ƏLVERİŞLİ MƏKAN

Azad olmuş ərazilərimiz hər məkanı turizm üçün əlverişli məkandır. Zəngin Qarabağ torpağı istenilən əcnəbi turistin marağından kənar qala bilməz. Məlumdur ki, tarixi kökü olmayan və ərazinin tarixi ilə heç bir bağlılığı olmayan ermənilər 30 ilə yaxın işğal dövründə qəddarcasına Qarabağın və ətraf rayonlarının təbii landschafti, tarixi-memarlıq abidələri, tranzit-kommunikasiya şəbəkəsi dağıdır, bir sözə turizm infrastrukturunu tamamilə məhv ediblər. İşğal dövründə adı "Qırmızı Kitab" a salınmış neçə-neçə flora faunamıza aid olan qiymətli nümunələrə zərbə vurulub. Adı "Qırmızı Kitab" a salınmış Kəlbəcər rayonunda yerləşən ayıfindığı növündən ibarət 968 hektar meşə hazırlıq kütłəvi qırılıb və mebel istehsal üçün Ermənistana göndərilib. Qarabağ torpağının işğal dövründə təbii sərvətlərinin ermənilər tərefindən özbaşına istismar olunması, ekoloji durumuna ağır zərbə vurulması faktları Ermənistənə həyata keçirdiyi sivil vəhşilik siyasetidir. Belə ki, Füzuli rayonunda işğal olunmuş ərazilərdə təbibin ermənilər tərefindən güclü ekoloji dağıntıya məruz qalması hər kəse bəlli dir. Rayonun ən böyük meşələrindən olan



Ərgünəş meşəsində ermənilər yanğın törətmüşdilər. Yanğın nəticəsində ərazidə olan qiymətli ağaç və kollar məhv olmuş, təbiətə xeyli ziyan vurulmuşdur. Belə yanğınlardan ekoloji mühitin pozulmasına, heyvanat aleminin tələf edilməsinə və atmosferin çirkənməsinə səbəb olur. Bu ərazilərdə ermənilər tərefindən aparılan şumla əməliyyatı neçə əsrlik tarixi olan ölkənin yeralı və yerüstü sərvətlərinə qarşı yeridilən siyasi taktikadır. İstirahət üçün böyük məkan olan və ekoloji cəhətdən

fina, onun turizm imkanlarının genişlənməsinə zərbə vurmusdur. İşğal dövründə ermənilər bu xəzinədən vəhşicəsine istifadə etmişdirlər. Cənnətməkan hesab olunan ərazilərimizi xarabalığa çevirən ermənilər yaxın bir zamanda buranın əvvəlkinən də gözəl bir məkan olacağının şahidi olacaqlar. Öz milli xüsusiyyət və tələbatlar çərçivəsində bu məkanlarda ab-hava yaradaraq Qarabağ turistlərinə ən çox maraq göstərdiyi bir mərkəzə çevirəcəyik.

Zümrüd BAYRAMOVA